

УДК 373.3.015.31:171:82-1Л.Костенко:028.5

Надія Новосельська

Львівський національний університет імені Івана Франка (м. Львів)

ПОЕЗІЯ ЛІНИ КОСТЕНКО ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ (на матеріалах читанок для початкової школи)

У статті висвітлено зміст творів Ліни Костенко у читанках для учнів других-четвертих класів, які розкривають проблему національного виховання дітей молодшого шкільного віку. Акцентовано увагу на віршах, що формують почуття гордості за свою батьківщину, любові до українського краю, турботи про збереження краси рідної землі; розвивають почуття відповідальності за природу як національне багатство. Визначено особливості та завдання національного виховання на сучасному етапі. Звернено увагу на основні мотиви віршів поетеси: відчуття єдності людини з навколишнім світом; повага до рідної природи, інтерес до її пізнання; збереження цілісності, чистоти та гармонії довкілля; чуттєвість людської душі; епічне переживання історії рідного краю. Встановлено, що поезія Ліни Василівни, існуючи поза часом, дає відповіді на головні філософські питання, визначає шкалу національних цінностей. З'ясовано, що під впливом різних за своїм характером переживань і роздумів розкривається надзвичайно широкий діапазон творчості Ліни Костенко, що становить міцну основу для національного виховання молодших школярів. Доведено, що поетеса – це символ української нації, здатний об'єднати всю Україну на засадах національних цінностей, гордості за свій край, народ, мову.

Ключові слова: Ліна Костенко, поезія, національне виховання, любов до рідного краю, дбайливе ставлення до природи, читанки, молодший школяр.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. «Система освіти має забезпечувати формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя в постійно змінюваному, конкурентному, взаємозалежному світі» – зазначено в Національній стратегії розвитку освіти в Україні [7]. Для цього, починаючи з початкової школи, потрібно виховувати у майбутніх громадян нашої держави почуття патріотизму, любові до рідного краю, української мови, гордості за свій народ, культуру й національні цінності на основі кращих художніх зразків української поезії та прози.

В концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді вказано: «Важливо навчати любові до рідної мови не деклараціями, а вишуканими зразками української мови – багатой і гнучкої в передаванні найтонших відчуттів людини (мова творів Л. Костенко, В. Симоненка, Є. Гуцала, М. Стельмаха, О. Довженка)» [6]. Використання на уроках літературного читання творів видатної української поетеси та письменниці Ліни Василівни Костенко розвиватимуть в учнів початкової школи почуття любові до української землі, виховуватимуть почуття відповідальності за природу як національне багатство, сприятимуть вихованню поваги до своєї мови, народу, батьківщини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Чимало науковців присвятили свої дослідження вивченню феномену Ліни Костенко. В. Базилевський, С. Барабаш, В. Брюховецький, Г. Гордасевич, Д. Дроздовський, Г. Клочек, Г. Кошарська, Л. Кужільна, О. Таран розкривають взаємозв'язки між поетом та поезією в творах Ліни Костенко. Проблему історичної пам'яті у творчості поетеси досліджує Г. Жуковська, Н. Криловець займається вивченням філософської поезії Ліни Василівни, наукові розвідки Т. Коляди полягають у висвітленні інтенціонального світу творчості поетеси, Р. Мариняк аналізує історіософію віршів Л. Костенко, а О. Ковалевський розглядає поезію Ліни Костенко з позицій «філософії бунту» і «філософії серця».

Однак, проблема національного виховання учнів початкових класів на уроках літературного читання в процесі вивчення творчості Ліни Костенко досі залишається недослідженою.

Формулювання мети статті. Висвітлити проблему національного виховання учнів молодшого шкільного віку крізь призму віршів Ліни Костенко, вміщених у читанках для початкової школи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним з яскравих представників сучасної поезії, яка дозволяє нам відчувати гігантську енергетику слова, проїнятися щирістю і закликом до свободи є неординарна, самобутня і справедлива поетеса, яка ніколи і нікого не боялась, а завжди йшла і продовжує йти своїм неповторним шляхом – Ліна Василівна Костенко.

Твори поетеси володіють могутньою силою почуттів, витонченістю та аристократизмом, завжди влучають у ціль, нікого не залишаючи байдужим, вміють достукатись до глибини серця кожної людини, спонукають замислитись над сенсом свого існування. «Кожний вірш Ліни Костенко – це жива істота, в якій є своя душа. Ця душа складається з думок, почуттів, внутрішньої музики та магії звучання. «Компоненти душі» переплетено в такі клубки, що спроби розглядати їх окремо навряд чи щось дадуть для нашого розуміння. Вірш відбувається лише в тому разі, коли думки, почуття і внутрішня музика, поєднані органічно, виходять від переповнення душі поета. Поезія Ліни Костенко – це музика слова. Пристрасна й велична. Музика і поезія Ліни Костенко – це два космоси. І кожний – неосяжний...» [2, С.17]

Далеко не кожна людина здатна помічати красу навколишнього світу, його незвичайних і буденних образів. Ліна Костенко не лише помічає, а й уміє передати неймовірне захоплення красою української природи: «Буває, часом сліпну від краси. Спинюсь, не тямлю, що воно за диво, – оці степи, це небо, ці ліси, усе так гарно, чисто, незрадливо, усе як є – дорога, явори, усе моє, все зветься Україна. Така краса, висока і нетлінна, що хоч спинись і з Богом говори...» [5, С.100] – такі зворушливі слова може написати тільки людина, яка надзвичайно любить свій край. В цих проїнятих любов'ю рядках є велика повчальна цінність: вони звертають увагу українців на красу власної природи, розвивають у них почуття поваги до рідного краю.

Природа для Ліни Костенко така ж одухотворена, як людська душа. «Біднесенський мій ліс, він зовсім задубів! Він ждав мене і думав про розлуку» [3, С.151] – такими словами звертається поетеса до свого найкращого друга, який вже готується до зими («вже листопад підкрався з-за дубів і гай знімає золоту перуку») [3, С.151]. Авторка висловлює сум з приводу того, що вже не скоро зможе побачити його знову, адже не так легко потрапити сюди снігами по бездоріжжю («все на вітрах дзвенітиме, як дзбан, дорога буде – ні туди, ні звідти») [3, С.152]. Ліна Василівна не хоче вірити в швидкий прихід зими, а тому пропонує лісу ще хоч трішки залишитись в осені, збудити звіряток та одягнути листя, щоб мати змогу на милуватись його красою. Незабаром такої можливості в поетеси не буде, адже зима, що вже не за горами, як невтомна «пряля» безперервно ткатиме «нитки для хуртовин на шапки для верховин» [9, С.6], засипаючи все навколо глибоким снігом.

Ніжно змальовуючи усі пори року, Ліна Костенко особливо виділяє одну з них – *осінь*, про яку завжди говорить із захопленням. Осінь постає перед нами в різноманітних образах і в цьому відчувається якась дитяча безпосередність. Вона буває і дуже теплою, яка щойно вийшла з літа, красивою, золотою і неймовірно холодною, дощовою, що вже наближається до зими. Для вираження повної гами почуттів поетеса використовує цікаві художні прийоми. «Осінній день, осінній день, осінній! О синій день, о синій день, о синій! Осанна осені, о сум! Осанна» [3, С.108]. Алітерація в цьому вірші створює цікавий звуковий ряд, який навіює на читача певні асоціації, цей вірш легко запам'ятовується, оскільки людині легко сприйняти таку специфічну вимову. Далі зустрічаємо традиційні ознаки осені: айстри, що вже закінчують своє цвітіння, відчуваючи наближення холодів; клини птахів, що летять високо в небі; коник, який плаче серед трав, адже він уже виспівав всі свої мелодії.

Ліна Василівна Костенко наділена умінням відчувати неповторність кожної хвилини, здатністю відтворювати ледь вловимі моменти зміни настрою та емоцій природи: «іще не

сніг і навіть ще не іній» [1, С.52], «останні айстри горілиць зайшлися болем» [3, С.108], «сади стоять, обдмухані вітрами» [3, С.140], «і наче склом затовчений туман, упала перша паморозь на віти» [3, С.152]. В одній з поезій авторка зображає тривогу осінньої природи, пов'язану з швидким та несподіваним приходом осені. Раптовість події – в різкій нічній зміні погоди, коли чомусь зорі стали такі «колючі, як налякані їжачки» [1, С.16], в кручі тривожно кричали сойка і ворон, а налякані квіти, нічого не розуміючи, щиро дивувалися тим перемінам, що відбувалися навколо них, адже «тільки вчора було ще влітку, а сьогодні вже восени!» [1, С.16].

Зовсім інший настрій, темп та тональність простежується у вірші «Вже брами літа замикає осінь» [10, С.42]. Все тут відбувається поступово, повільно, плавно. Спершу задощило, захлюпало, «серпень випустив серп» [10, С.42], закінчилися жнива, і останній місяць літа передав свої повноваження першому місяцю осені – вересню. Далі припинили співати цвіркуни і перепілочки, черногуз, перш ніж відлетіти в теплі краї, вдячно «поклонився лугам і садам» [10, С.42]. Закриваючи брами літа, замикаючи і свої брами, осінь випадково «погубила у небі журавлині ключі» [10, С.42], а це означає, що з відлітанням журавлів літо уже не вернеться і осінь, як повноправна господиня, входить у свої права.

Прощання з літом цікаво та образно змальовує поетеса в інших своїх віршах. «Ставить осінь на землю свою золоту жирандоль» [3, С.108], і ковтаючи сльози, «шиє голим полям нескінченну сорочку з туману» [3, С.108], починають тихо строчити дощі, осінь, «одягши на плечі сукману» [3, С.108], сумно прощається з літом, яке у відповідь «хитає над шляхом порожні гнізда грачині» [3, С.108]. В небі «великі хмари холодом нагусли» [12, С.50], в гаю облітає червоне листя, а у вирій відлітають дикі гуси. Приходить строга осінь з землястою, зажуреною посмішкою, від якої «скляніють очі неба і води» [3, С.152] коли «вже в стільниках стерні немає меду сонця і дика груша журиться одна» [3, С.152], а сади до ночі сумно слухають «суху розмову полум'я із листям» [3, С.152].

В поезії «Листопад» [3, С.140] Ліна Костенко зображає себе в ролі актора, який є учасником масових сцен, виконує на *сцені театру природи* роль без слів, не маючи реальної можливості щось змінити. Коли почервоніли яблука, «високе небо проворонив дах» [3, С.140], в садах запалали вогнища з опалих листків, які «горять, нічого не питають, німим городам руку золотять» [3, С.140], людині нічого не залишається, як згрібаючи та палячи сухе пожовкле листя, мовчки спостерігати за щорічним природнім процесом – осіннім падолистом – пори втрат, глибокого суму й серйозних висновків.

Чутливість поетеси до вібрацій живого світу, що проникають в душу із глибин світобудови, вміння відчувати серцем настрої, емоції та почуття природи, що відкриті високому духові, співзвучність з навколишнім світом – все це постійні принципи світомислення автора. Не можна не захоплюватися надзвичайним чуттям слова Ліни Костенко, полісемічністю й поліфонічністю її мовомислення, виявленням суті і краси словосполучень: «берізки по коліна у воді» [8, С.132], «ріка заснула в берегах» [1, С.182], «село сотається димками» [1, С.182], «осінні хмари, сірі, як слони» [12, С.50], «літо вирросло сунічками» [12, С.50]. Незбагненна сила поетичного слова Ліни Василівни, яке обережно торкається найпотаємніших струн наших сердець, викликаючи мелодії радості, смутку, любові, надії, сподівань: «зронило сонце бурштинову краплю» [3, С.152], «завернеш птиць сріблястого пера» [3, С.152], «лиш гусей лебедина низочка огинає струни беріз» [8, С.132].

Вболіваючи за долю природи, Ліна Василівна просить людей з повагою відноситись до навколишнього середовища, думати не тільки про себе, а й про друзів наших менших. Доволі часто в творах поетеси зустрічаємо заклик до людини, благання схаменутися, переосмислити свої дії, змінити спосіб свого життя на благо природи, без якої неможливе людське існування. Втілюючись у образи природи, зокрема в шипшину, авторка кричить, «людей хапає за рукава» [10, С.43] і просить не обривати всі ягідки, а залишити трішки пташкам: «О, підожди, людино, будь ласкава. Не всі, не всі, хоч ягідку облиш! Одна пташина так мене просила!» [10, С.43]. В цьому творі зустрічаємо ідеалізацію осені як пори року, що відображається в наступних рядках: «Я ж тут для всіх, а не для тебе лиш. І просто осінь щоб

була красива» [10, С.43]. Шипшина пояснює своє благородне призначення: вона робить осінь красивою, а краса повинна належати усім.

Твори Ліни Костенко сповнені невідомою любові – до людини, природи, рідного краю, вони заставляють людину посміхатись та плакати одночасно, наповнюють душу теплом та дарують справжні переживання. «Плаче шпак уранці після зливи, де шумлять на греблі явори» [5, С.217] – такими словами починає і ними ж закінчує поетеса вірш «Перекинута шпаківня» [5, С.217]. Авторка висловлює стурбованість за долю маленьких шпаченят, які після сильної зливи та вітрів опинились в перекинутій шпаківні. Пташенята безпорадно борсаються, благально кліпаючи оченятами та шукаючи хоч якоїсь допомоги, адже вони ще не вміють літати, і випавши, можуть розбитися. Їхні батьки не в змозі чимось зарадити своїм діткам, а тому й плачуть. Підкреслюючи весь трагізм ситуації, Ліна Василівна засуджує недбале, безвідповідальне ставлення людей до виконання своєї роботи, і з докором звертається до винуватців: «Як же, хлопці, хатку ви прибили, що її порушили вітри?!» [5, С.218]. Проблему відповідальності та співчуття Ліна Костенко переводить у морально-етичну площину, даючи повчальний урок як для сучасників так і для нащадків: не співчуваючи навколишній природі, не захищаючи її, ми і себе прирікаємо на загибель.

Здається, поетесу цікавить і турбує доля абсолютно всіх представників живої природи: і соловейка, який потрапивши під холодну зливу, застудився і «тепер лежить під пледом, п'є гарячий чай із медом» [10, С.43]; і синичок, що мліючи зимою з голоду та шукаючи хоч якоїсь поживи, відмовляються летіти в теплі краї, адже «батьківщини ж там нема» [4, С.118]; і горобців, які, посідавши на гілочках маленького деревця, «лузають зиму і літо-літечко пригадують» [1, С.182]. Не проходять повз увагу авторки і бджілка, що сховалася від дощу в хатинці-дзвіночку, щоб не намочити свої ніжні крильця [11, С.133] і маленький переляканий зайчик, який здригається від кожного поруху вітру й шарудіння зів'ялого осіннього листа [1, С.52]. З ніжністю та любов'ю змальовує поетеса працьовитість лісових мешканців. Білочка «поки дні іще хороші, поки є іще тепло» [3, С.27] збирає та сушить на тоненьких гіллячках сиріжки та опеньки, щоб коли настане зима, їй було що їсти. «Мурашки також думають про зиму» [4, С.92], особливо про те, як взимку не замерзнути, а тому звозять до мурашника на своїх тендітних спинках сухі гілочки. Ліна Василівна наголошує, що головне завдання кожної людини – зберегти навколишній світ, піклуючись про все, що її оточує. Творчість поетеси це не просто відображення певного дивосвіту природи, що завжди впливає на людину, а намагання зробити її добрішою, чуйнішою та уважнішою до довкілля.

Ліна Костенко створює образи, які виділяються особливою виразністю і неповторністю, в яких проступає багатшаровість й багатовимірність твореного поетесою художнього світу. В поезії «Бузиновий цар» [9, С.84] цікаво передано діалог бабусі з онуком, предметом якого стало неабияке зацікавлення хлопчика садовою вишнею. Бабуся залякує та застерігає малого не йти в садок, адже, за її словами, там сидить страшний, грізний і злий бузиновий цар. Однак, яскрава фантазія дитини малює зовсім іншу картину: на пеньочку, мов на троні сидить собі старенький дідусь з веселими, добрими очима, грає на чарівній сопілочки і усміхається хлопчику. На голові у нього корона, а широкий плащ всипаний зорями. Біля царя – духові оркестри, в пишних обновах «три царівни бузинові», «славне воїнство – мурашки» [9, С.85], а «навколо ходять в танці квіти – всі його підданці» [9, С.84]. Природа для Ліни Костенко – це не тільки чарівна казка, в якій обов'язково перемагають істина, добро, краса, це щось значно більше, ніж просто група дерев чи стихія, з якими вона розмовляє, як з друзями, оскільки знає їхню мову – це окремий світ у світі.

Поетеса намагається відстояти думку, що людині знову потрібно поєднатися з природою, адже з якогось часу цей здавна існуючий священний зв'язок почав перериватись людиною. Унікальне призначення природи в тому, що вона дає можливість людині стати її невід'ємною частиною, розвиватися, пізнавати себе та навколишній світ, відновлювати сили, досягати взаємодовіри, взаєморозуміння й гармонії. У дорогоцінні хвилини перебування наодинці з деревами й квітами, відпочинку в лісі, біля озера чи річки відкривається душа, очищається ніжністю і прощенням серце, а розум сповняється глибоким розумінням одвічної

мудрості природи. Вибудований Л. Костенко поетичний світ є концентрацією енергії творчого духу, який відчуваючи настрій людини, приймає її болі і страждання, надихає радістю і умиротворенням, дарує відчуття гармонії з навколишнім світом.

Незвичайна, прекрасна, художньо довершена поезія Ліни Василівни Костенко – це завжди неповторність, це ніжний дотик душі. В творах поетеси нечасто зустрічаються слова «Україна» і «Батьківщина», однак майже у всіх її віршах відчувається неймовірна любов та повага до своєї землі, краю, де вона народилася і виросла, гордість за свій народ, свою мову, свою державу.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Поезія Ліни Василівни захоплює красою й вишуканістю поетичних висловів, вражає своєю задушевністю, теплотою та дивовижною щирістю. Твори Ліни Костенко створюють міцну основу для національного виховання учнів молодшого шкільного віку: формують почуття гордості за свою батьківщину; шанобливе ставлення до українського краю; турботливе відношення до природи рідної землі, інтерес до її пізнання; утвердження у свідомості молодого покоління позиції щодо зацікавленості у збереженні краси, цілісності, чистоти та гармонії довкілля.

Проведене дослідження не вичерпує теоретичних і практичних пошуків вирішення проблеми. Подальшої уваги потребує висвітлення змісту творів Ліни Костенко, які сприяють національному вихованню молодших школярів в підручниках для позакласного читання.

Джерела та література

1. Верес О.І. Біла хата: читанка для 3 кл. чотириріч. поч. шк. / О.І. Верес, Г.М. Кирпа, Д.С. Чередниченко. – К.: Освіта, 1992. – 288с.
2. Дроздовський Д. Коли доторкаєшся до вічності / Дмитро Дроздовський // Поезія Ліни Костенко в часах перехідних і вічних: матеріали круглого столу. – Х., 2005. – 175с.
3. Каніщенко А.П. Світлінка: поурочна читанка для 4 кл. чотириріч. поч. шк. / А.П. Каніщенко. – К.: Освіта, 1997. – 208с.
4. Коструба С.С. Чарівний струмок: читанка для 4 кл. чотириріч. поч. шк. / С. С. Коструба, Н.С.Івато, О.Д.Жовнір. – К.: Форум, 2000. – 304с.
5. Коструба С.С. Чиста криниця: читанка для 4 кл. чотириріч. поч. шк. / С. С. Коструба, Н.С.Івато, О.Д.Жовнір. – К.: Форум, 2002. – 351с.
6. Наказ МОН України від 16.06.2015 № 641 Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4068>.
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013
8. Савченко О.Я. Літературне читання: підручник для 2 класу. / О.Я Савченко. – К.: Освіта, 2012. – 160с.
9. Савченко О.Я. Читанка: підручник для 2 класу. / О.Я Савченко. – К.: Освіта, 2010. – Ч. II. – 160с.
10. Савченко О.Я. Читанка: підручник для 3 класу. / О.Я Савченко. – К.: Освіта, 2003. – Ч. I. – 142с.
11. Савченко О.Я. Читанка: підручник для 3 класу. / О.Я Савченко. – К.: Освіта, 2003. – Ч. II. – 144с.
12. Скрипченко Н.Ф. Читанка: підручник для 2 кл. чотириріч. поч. шк. / Н.Ф.Скрипченко, О.Я Савченко. – 5-те вид. – К.: Освіта, 1993. – 366с.

References

1. Veres O.I. Bila khata: chytanka dlia 3 kl. chotyryrich. poch. shk. / O.I. Veres, H.M. Kyrypa, D.S. Cherednychenko. – K.: Osvita, 1992. – 288s.
2. Drozdovskyyi D. Koly dotorkaieshsia do vichnosti / Dmytro Drozdovskyyi // Poeziia Liny Kostenko v chasakh perekhidnykh i vichnykh: materialy kruhloho stolu. – X., 2005. – 175s.
3. Kanishchenko A.P. Svitlynka: pourochna chytanka dlia 4 kl. chotyryrich. poch. shk. / A.P. Kanishchenko. – K.: Osvita, 1997. – 208s.
4. Kostruba S.S. Charivnyi strumok: chytanka dlia 4 kl. chotyryrich. poch. shk. / S. S. Kostruba, N.S.Ivato, O.D.Zhovnir. – K.: Forum, 2000. – 304s.
5. Kostruba S.S. Chysta krynytsia: chytanka dlia 4 kl. chotyryrich. poch. shk. / S. S. Kostruba, N.S.Ivato, O.D.Zhovnir. – K.: Forum, 2002. – 351s.
6. Nakaz MON Ukrainy vid 16.06.2015 № 641 Pro zatverdzhennia Kontseptsii natsionalno-patriotichnoho vykhovannia ditei i molodi [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4068>.
7. Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini na 2012–2021 roky. [Elektron. resurs]. – Rezhym dostupu: zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013

8. Savchenko O.Ia. Literaturne chytannia: pidruchnyk dlia 2 klasu. / O.Ia Savchenko. – K.: Osvita, 2012. – 160s.
9. Savchenko O.Ia. Chytanka: pidruchnyk dlia 2 klasu. / O.Ia Savchenko. – K.: Osvita, 2010. – Ch. II. – 160s.
10. Savchenko O.Ia. Chytanka: pidruchnyk dlia 3 klasu. / O.Ia Savchenko. – K.: Osvita, 2003. – Ch. I. – 142s.
11. Savchenko O.Ia. Chytanka: pidruchnyk dlia 3 klasu. / O.Ia Savchenko. – K.: Osvita, 2003. – Ch. II. – 144s.
12. Skrypchenko N.F. Chytanka: pidruchnyk dlia 2 kl. chotyryrich. poch. shk. / N.F.Skrypchenko, O.Ia Savchenko. – 5-te vyd. – K.: Osvita, 1993. – 366s.

Надежда Новосельская. ПОЭЗИЯ ЛИНЫ КОСТЕНКО КАК ФАКТОР НАЦИОНАЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ (НА МАТЕРИАЛАХ УЧЕБНИКОВ ПО ЧТЕНИЮ ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ). В статье освещено содержание произведений Лины Костенко в учебниках по чтению для учеников вторых-четвертых классов, которые раскрывают проблему национального воспитания детей младшего школьного возраста. Акцентировано внимание на стихах, которые формируют чувство гордости за свою родину, любви к украинскому краю, заботы о сохранении красоты родной земли; развивают чувство ответственности за природу как национальное богатство. Определены особенности и задачи национального воспитания на современном этапе. Обращено внимание на основные мотивы стихотворений поэтессы: ощущение единства человека с окружающим миром; уважение к родной природе, интерес к ее познанию; сохранение целостности, чистоты и гармонии окружающей среды; чувственность человеческой души; эпическое переживания истории родного края. Определено, что поэзия Лины Васильевны, существующая вне времени, дает ответы на главные философские вопросы, определяет шкалу национальных ценностей. Установлено, что под влиянием различных по своему характеру переживаний и размышлений раскрывается очень широкий диапазон творчества Лины Костенко, что составляет прочную основу для национального воспитания младших школьников. Доказано, что поэтесса - это символ украинской нации, способный объединить всю Украину на основе национальных ценностей, гордости за свой край, народ, язык.

Ключевые слова: Лина Костенко, поэзия, национальное воспитание, любовь к родному краю, бережное отношение к природе, учебники по чтению, младший школьник.

Nadia Novoselska. LINA KOSTENKO'S POEMS AS A FACTOR OF NATIONAL EDUCATION OF THE JUNIOR STUDENTS (BASED ON MATERIALS FOR ELEMENTARY SCHOOL READERS). In the article, the content of Lina Kostenko's poetry in the readers for the second-fourth graders which reveals the problem of the national education of children of primary school age was represented. The attention was paid at the verses that form a sense of pride for their country, love for the Ukrainian land, caring for the preservation of the beauty of their native land, and develop a sense of responsibility for nature as national wealth. The features and objectives of the current national education were determined. Attention is drawn to the main motives of poetess's verses, namely, the human sense of unity with the environment; respect for the nature of the motherland, interest in getting it to know, preservation of the integrity, purity and harmony of the environment, sensitivity of the human soul, epic excitement for local history. It is found out that Lina Kostenko's poetry exists beyond a particular period of time as it answers the main philosophical questions, determines the scale of national values. It is considered that under the influence of various kinds of experiences and reflections, an extremely wide range of Lina Kostenko's creativity is revealed, and it is a solid foundation for the national education of junior students. It is proved that the poetess is a symbol of the Ukrainian nation, which is able to unite is is proved that the poetess is a symbol of the Ukrainian nation, which is able to unite the whole Ukraine on the basis of national values and pride in their country, people, and language.

Keywords: Lina Kostenko, poetry, national education, love for their native land, respect for nature, reader, junior student.

Стаття надійшла до редколегії 31.05.2017 р.

UDC 378.011.31-057.87:51

Nataliia Olkhova, Nastya Olkhova

Lesya Ukrainka Eastern European National University

ASPECTS OF MATHEMATICAL PREPARATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHER

Based on the analysis of scientific-methodical literature and work experience at university the article deals with the actual problem of preparing primary school teacher in teaching Mathematics. The reasons of insufficient mathematical teacher preparation of this direction were highlighted and the way of future improvement this process was described.